TAG UG/Uwch

1383/01

CYMRAEG AIL IAITH
(WELSH SECOND LANGUAGE)
CA3

DEFNYDDIO'R IAITH A BARDDONIAETH

P.M. DYDD IAU, 17 Mai 2012

P.M. THURSDAY, 17 May 2012

2 awr

2 hours

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Llyfr ateb 8 tudalen.

ADDITIONAL MATERIALS

8 page answer book.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du.
Atebwch **bob** cwestiwn yn Adran A ac Adran B.
Dylech dreulio **AWR** ar bob adran.

INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES

Use black ink or black ballpoint pen.
*Answer **all** questions in Section A and Section B.*
*You should spend **1 HOUR** on each section.*

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Rhoddir nifer y marciau mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.
Ni chaniateir defnyddio copïau o'r farddoniaeth na geiriaduron.

INFORMATION FOR CANDIDATES

The number of marks allocated for each question or part-question is given in brackets.
*Copies of the poetry and dictionaries are **not** permitted.*

ADRAN A

Defnyddio'r Iaith

1. Lluniwch frawddegau **(un frawddeg yr un)** i ddangos yn eglur ystyr y priod-ddulliau a'r geiriau tebyg canlynol: [20]

(i) wrth ei bodd

(ii) ar ei golled

(iii) o'r golwg

(iv) pwyso a mesur

(v) o ddrwg i waeth

(vi) ar bigau'r drain

(vii) crynu yn ei sgidiau

(viii) ail law

(ix) mor

(x) môr

2. Ail-ysgrifennwch y brawddegau canlynol gan gywiro'r gwallau sydd wedi'u tanlinellu: [20]

(a) Bydd ni'n hoffi mynd ar ein gwyliau.

(b) Rydw i'n credu bod nhw wedi gadael yr ysgol.

(c) Pan clywais i'r newyddion roeddwn i'n drist.

(ch) Gofynnwch i fe am brynu'r tocynnau i'r gyngerdd.

(d) Doedd nhw ddim yn deall y cwestiwn.

(dd) Pedair blwyddyn yn ôl symudodd y bobl drws nesa.

(e) Derbyniodd y plentyn dair anrhegion mawr gan ei fodryb.

(f) Dyma'r myfyrwyr pwy sy'n newydd i'r coleg.

(ff) Dylwn hi adolygu mwy ar gyfer yr arholiad.

(g) Siaradodd e am nhw yn yr ysgol ddoe.

3. Gan ysgrifennu'n bersonol, **disgrifiwch unrhyw daith arbennig** rydych chi wedi'i wneud. *Ysgrifennwch tua un ochr tudalen.* [20]

Gallwch sôn am:
- ble roedd y daith
- pryd aethoch chi ar y daith
- gyda phwy aethoch chi
- yr hyn oedd yn arbennig am y daith.

Cofiwch ddisgrifio'r daith yn ofalus. Rhoddir marciau am ysgrifennu'n gywir. Cynlluniwch eich gwaith yn ofalus cyn dechrau.

ADRAN B

Barddoniaeth

4. Darllenwch yn ofalus y penillion canlynol o'r gerdd *Cilmeri* gan Gerallt Lloyd Owen ac yna atebwch y cwestiynau sy'n dilyn:

Y nant a welaf fan hyn
A welodd Llywelyn.
Camodd ar y cerrig hyn.

Fin nos, fan hyn
O'r golwg nesai'r gelyn.
Fe wnaed y cyfan fan hyn.

'Rwyf fi'n awr fan hyn
Lle bu'i wallt ar welltyn,
A dafnau o'i waed fan hyn.

(a) Gosodwch y penillion **uchod** yn eu cyd-destun. [20]

Disgrifiwch:
- yr hyn mae'r bardd yn ei ddweud **cyn** y penillion hyn
- yr hyn mae'r bardd yn ei ddweud **ar ôl** y penillion hyn
- yr hyn mae'r bardd yn ei ddweud **yn** y penillion hyn

(b) Nodwch arddull y penillion **uchod**. Rhowch eich barn am effaith y technegau hyn. [20]

Dylech nodi:
- mesur y gerdd
- hyd y llinellau
- yr odl
- gwahanol dechnegau megis
  - delweddau
  - cyflythreniad
  - iaith

(c) Rhowch eich ymateb personol i'r gerdd hon a'i phwnc. **Peidiwch ag ailadrodd y cynnwys na thrafod yr arddull**. [20]